

A black and white photograph of a person sitting on a bench in a park-like setting. The person is in the center, facing right, with their back to the camera. They are sitting on a wooden bench. The background shows a path leading into a wooded area with trees and a building in the distance. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Sva prava zadržana,
Hrvoje Karninčić

A black and white photograph of a person riding a camel in a desert landscape. The person is wearing a headscarf and is looking towards the camera. The camel is walking on a sandy path. In the background, there are rolling sand dunes under a bright sky. The overall scene is a classic depiction of a desert caravan.

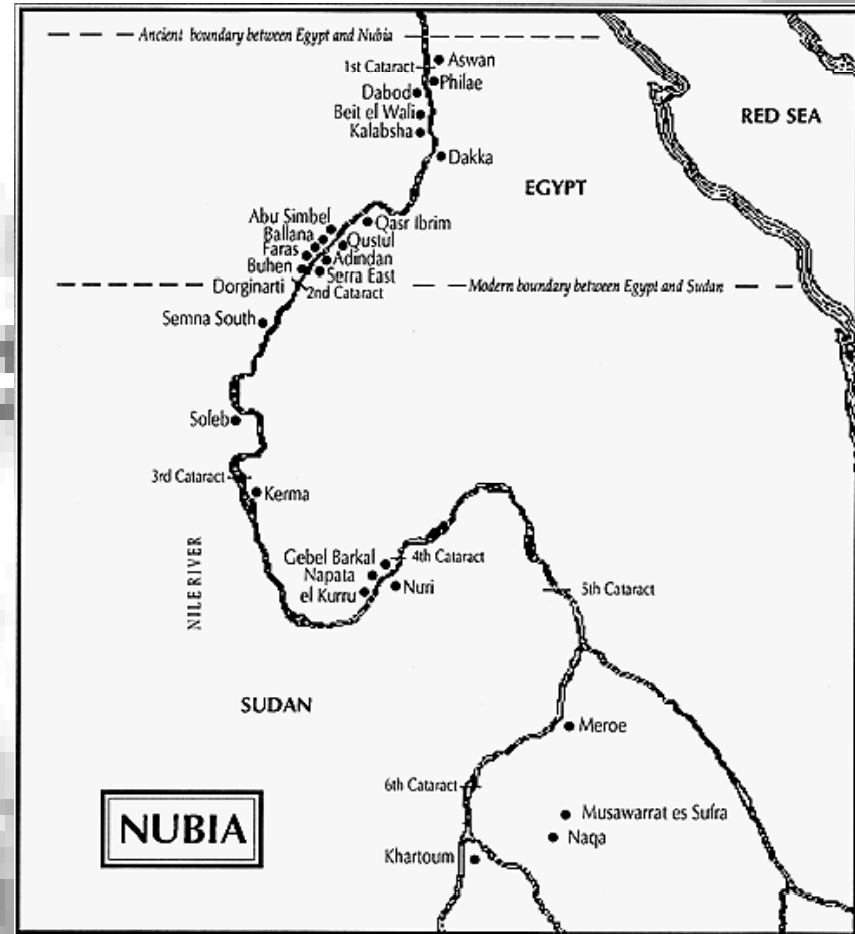
Hrvanje u drevnoj Nubiji

Tradicija stara 5 tisuća godina

Hrvoje Karninčić

Visoravni današnjeg Sudana

- Najstariji nalazi 5000 godina p.n.e.
- 2300 godina p.n.e. egipatski zapisi – trgovina slonovačom, zlatom, životinjama...
- Grade gradove, piramide, mumificiraju umrle, štiju slične bogove kao egipčani.

Pyramids off Nuri – Nubija (lijevo)

Pyramid of king Tarekeniwal at Meroe (desno)

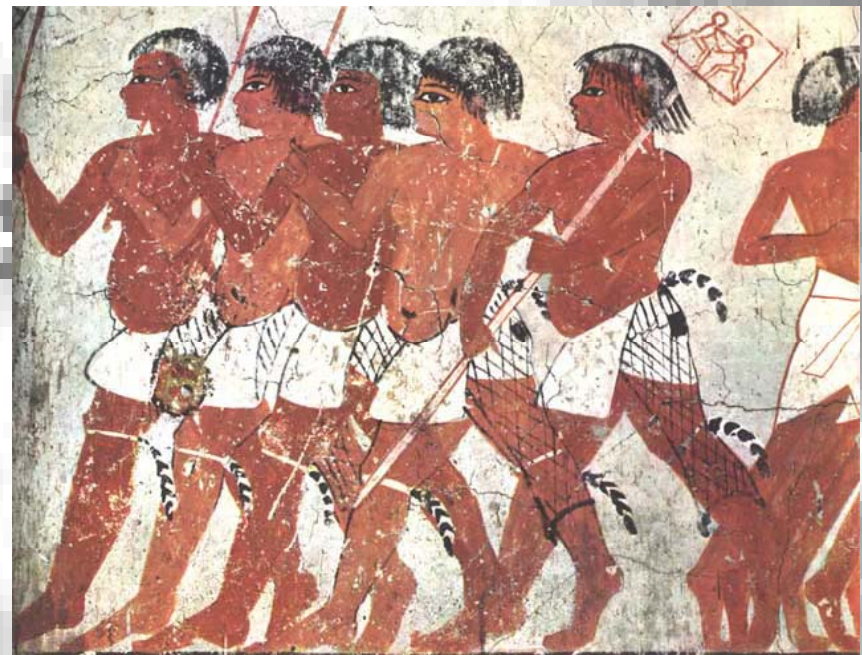

Dokazi o hrvanju u antičkoj Nubiji

- Nubijski hrvači se pojavljuju barem pet puta u egipatskoj umjetnosti.
- Ono što znamo o hrvanju starih Nubijaca zasniva se na ovim kratkim pogledima u egipatsku ikonografiju te na kasnijem zapisu pronađenom u Heliodorovome djelu *Aithiopica*.

Zidna freska iz grobnice Tyanen-a

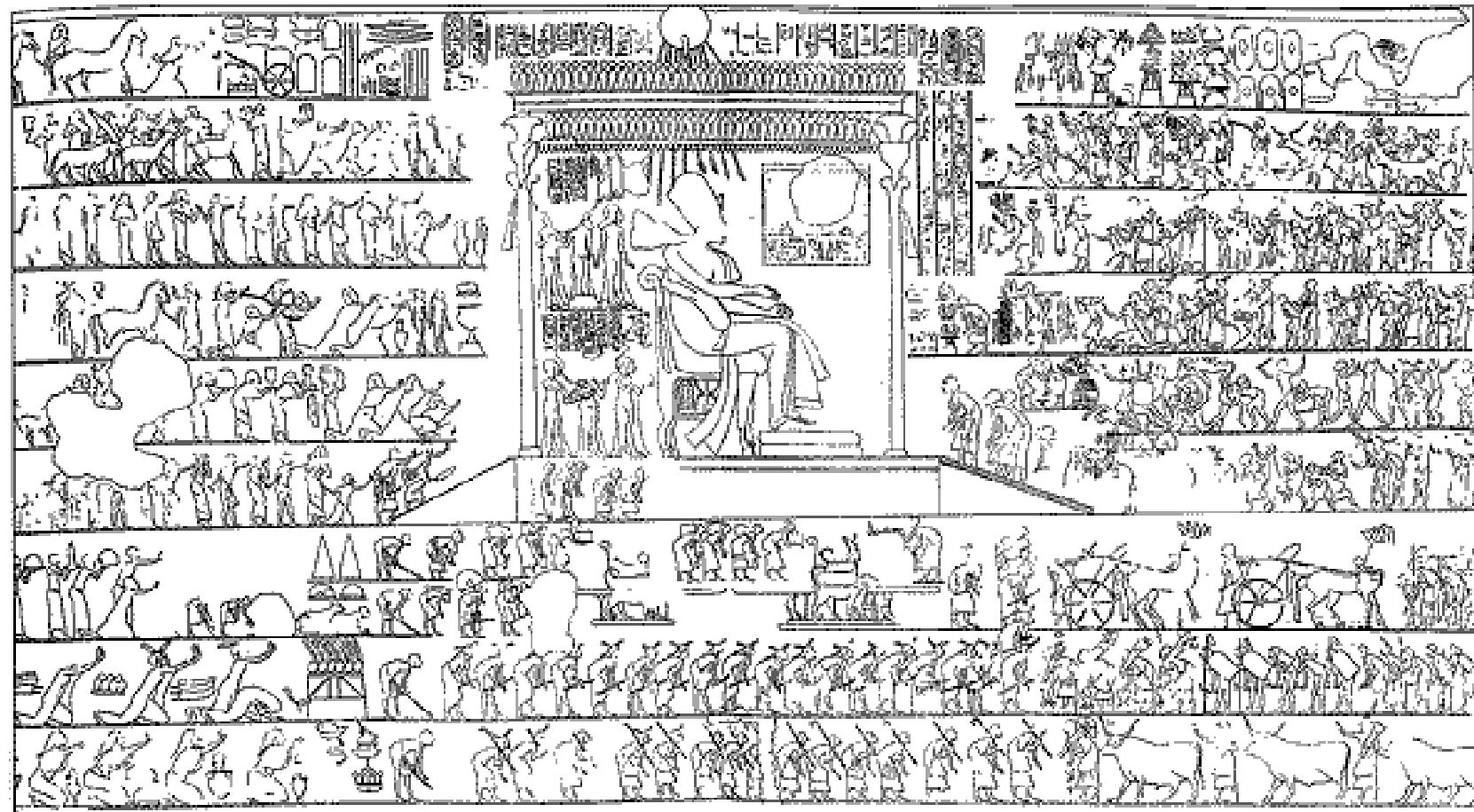
- Nubijski hrvači protiv egipatskih.
- Nubian wrestlers zidna freska iz grobnice Tyanen-a, oficira egipatske vojske.

Zidna freska iz grobnice Tyanen-a

- Slika prikazuje pet muškaraca koji zajedno koračaju, dok posljednji od njih nosi zastavu na kojoj su dva hrvača.
- Svi osim jednoga čovjeka imaju nubijske fizičke osobine. Izrazit je kontrast između opsega nubijskih hrvača i dotjeranog Egipćanina.
- Prikazi borbe štapovima i hrvanja se često pojavljuju istovremeno, što implicira da su isti ljudi sudjelovali u obje aktivnosti.
- Sigurno je da su se ovi borilački sportovi koristili u svrhu vojne obuke.

Tomb of Meryre II

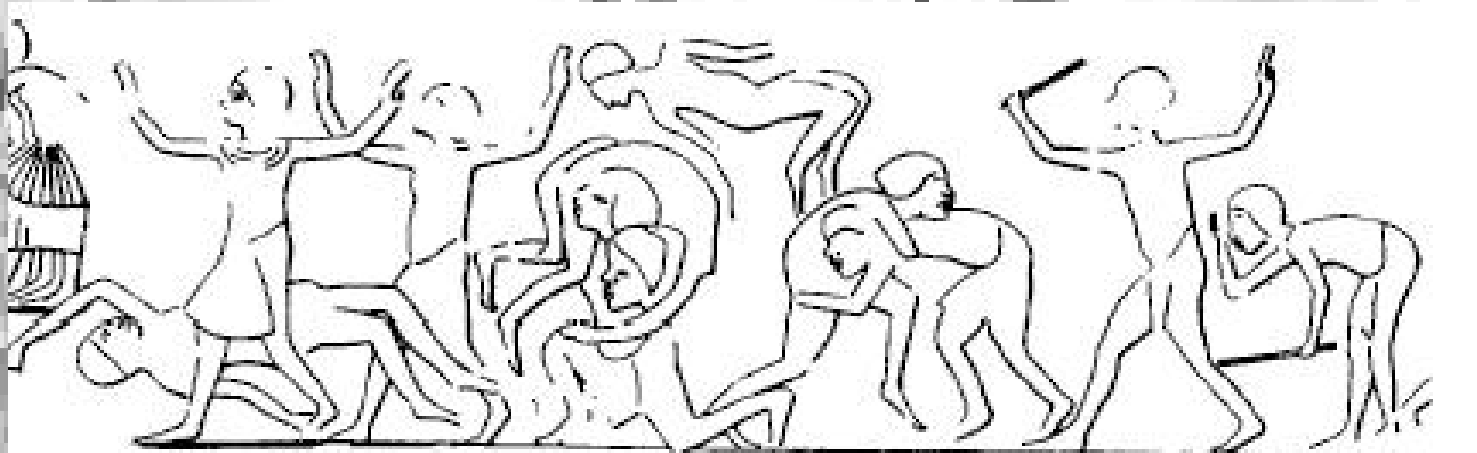

Tomb off Meryre II

- Kronološki gledano, drugi je po redu prikaz hrvanja u staroj Nubiji s reljefa u grobnici Meryra (II) (u. 1355 p.n.e.)
- Meryr (II) je bio dvorski poslužitelj prelijepoj kraljici Nefertiti.
- Slika na grobnici prikazuje Kralja Akhenatona kako sjedi na prijestolju, dočekujući darove iz Nubije.

Tomb off Meryre II

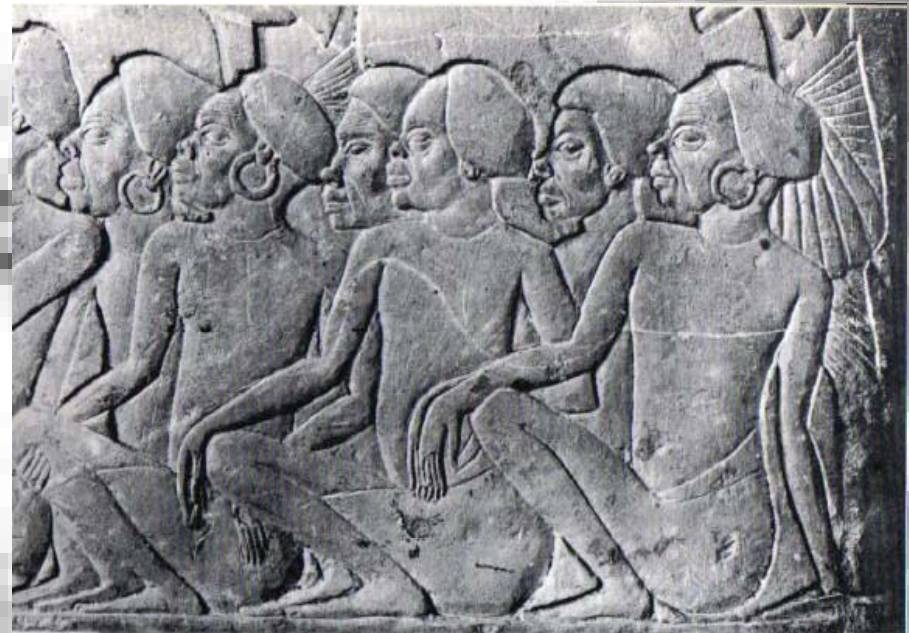
- U Meryrovoj grobnici Akhenaton se zabavlja gledajući hrvačku borbu između Nubijca i Egipćanina.
- Borba između Egipćanina i Nubijca je prikazana zdesna nalijevo u četiri okvira.
- Egipćanin nosi vojnu odoru.

Treći nalaz o nubijskome hrvanju razdoblje El Amarne (1350. p.n.e.).

- Hrvaju se dva Nubijca, a umjesto Faraona promatraju ih jedna Nubijka i pas.
- Borci sa štapovima su također prikazani na istome pješčenjačkom reljefu.
- Od posebnog su značaja tikvice koje se njišu s hrvačevog pojasa (u daljnjem tekstu).

Hram Ramsesa trećeg dvadeseta dinastija 1184 – 1153. p.n.e.

Hram Ramsesa trećeg dvadeseta dinastija 1184 – 1153. p.n.e.

- Friz u Medinet Habuu prikazuje hrvački meč između Nubijca i Egipćanina. Međunarodni sud promatra atletske svečanosti s oduševljenjem.
- Čini se da su strani promatrači u stvari izaslanici koje se zabavlja, a ne zatočnici prisiljeni gledati kako Faraon pokazuje svoju svemoć.

Umjetnik oslikava naguravajuću svjetinu koja izvikuje:

- *„Ti si kao Montu, o Faraone, život, blagostanje, zdravlje, naš dragi Gospodaru! Amun za tebe ruši strance koji su ti se došli suprotstaviti.“*

Uz reljef su zapisane prijetnje egipatskog hrvača protivniku:

- *„Jao tebi, crni neprijatelju! Nemilosrdno ću te baciti u prisutnosti Faraona”*
- *„Jao tebi Crnče, koji si se hvalisao. Usermaat-re Setep-en-re uz mene je protiv tebe.*

Kasniji nalazi

- U kasnijem razdoblju nalazimo prikaz nubijskoga hrvanja u Heliodorovoj *Aithiopici* [Knjiga 10]. Heliodor, stanovnik Sirije, vjerojatno je živio u 3. stoljeću poslije Krista. (20)
- Heliodor opisuje hrvački meč između Grka Theagenesa i crnog hrvačkog prvaka.

Povjesni kontinuitet

- Etnografske studije pružaju dovoljno dokaza koji pokazuju kulturni kontinuitet između drevnih južnih Nubijaca i naroda Nuba u južnome Kordofanu.
- Najzanimljivija sličnost je važnost hrvanja kod naroda Nuba.

Nuba hrvnje u novijem dobu

- Na natjecanjima hrvači predstavljaju svoje selo, a ne sebe.
- Svaki pojedinac se hrva u nekoliko nasumično odabranih mečeva na natjecanju.

Nuba hrvnje u novijem dobu

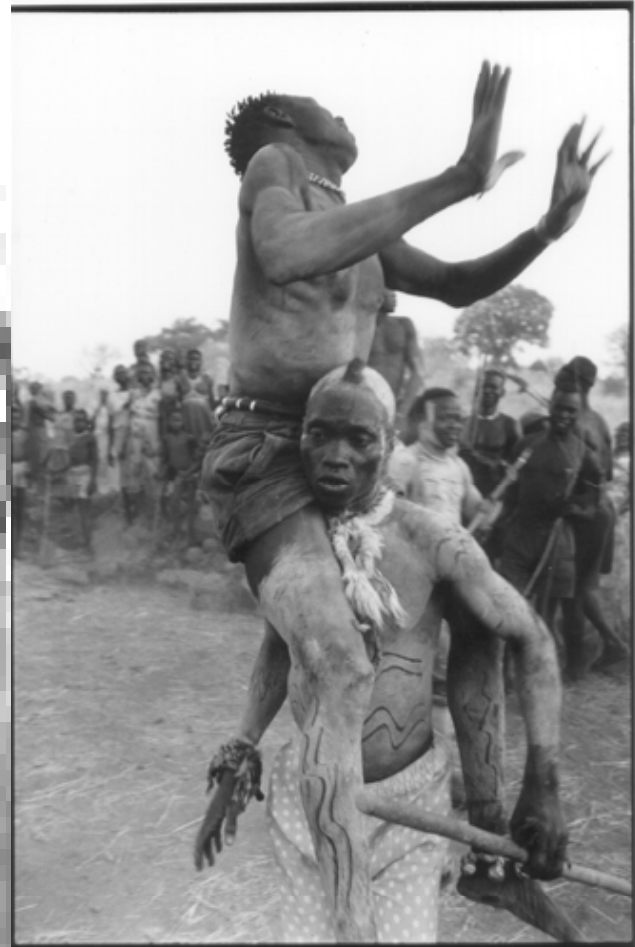
- Neki hrvači nose tikvice oko pojasa.
- Nerazbijene tikvice svjedoče da natjecatelj nije izgubio.
- No, ukoliko dospiju na tlo, za njih je i sramotno i bolno kad se tikvice razbiju o njihovu голу stražnjicu.

Slavljenje pobjednika

- Lovorova kruna za Nubu pobjednika je grančica, štavljena koža ili krzneni rep.
- Pobjednika prijatelji trijumfalno nose na ramenima, ali individualni pobjednici se ubrzo zaborave.
- Svako selo ima najboljeg hrvača koji je iskusan i dosljedno uspješan.

Slavljenje pobjednika

Slavljenje pobjednika

- Kada čuveni prvak umre, odaje mu se počast godišnjim turnirima, koji su slični grčkim posmrtnim igrama.
- No, uza svu hvalu i čast usmjerene ka prvaku, njegova slava ne će nikad smjeti nadmašiti važnost zajednice i sela koje njegov tim predstavlja

Cure iz sela pjevaju pjesme šampionima

- *„Jak si. Možeš srušiti deset muškaraca. Ali odnedavna si oslabio. Bacio si samo dvojicu , ili si mirno sjedio. Tvoja stoka je snažna i daje puno mlijeka. Imaš veliku snagu. No sada se odjeni i pođi u selo da budeš s djevojčicama. Više ne možeš srušiti desetoricu. Srušiš trojicu ili mirno sjediš. Ranije, dok je Kobane bio ovdje, bio je jači od svih vas.“*

Nuba hrvanje danas

- Hrvачki turniri se održavaju među selima naroda Nuba. Natjecanje se održava u vrijeme sjetve ili žetve.
- Očito su rituali plodnosti povezani s hrvачkim turnirima. *Kudjur* (poglavar seoskoga kulta) objavljuje izazov za natjecanje, što ovisi o viškovima zaliha žitarica i piva u matičnome selu.
- Nakon hrvanja slijede slavlja i svečani objedi.

Nuba hrvanje danas

- Žetvena natjecanja se organiziraju da bi se potrošili viškovi žitarica među selima koja sudjeluju.
- Konzumacija viška predstavlja žrtvu zahvalnicu duhovnome svijetu za obilnu žetvu.
- Hrvači će putovati čak i 20 milja da bi sudjelovali na natjecanju. Seljaci će napuniti vrčeve pivom i krenuti na put slijedeći svoje prvake.
- Hrvačko natjecanje je najvažniji kulturni i društveni događaj za narod Nuba

Zaključak

- Dokazi koji se tiču hrvanja drevnih Nubijaca proizlaze iz egipatskih arheoloških nalaza te iz literarnih referenci iz Heliodorove *Aithiopice*.
- Temeljito antropološko istraživanje modernih plemena u Sudanu otkriva kulturu hrvanja koja živi među narodom Nuba u južnome Kordofanu.
- Nube još uvijek sa žarom žive tradiciju drevnih Nubijaca, tisućama godina poslije slave faraonâ.